

Impactul noilor capacități de sprijin prin foc din perspectiva funcțiilor întrunite

Impact of new fire support capabilities from a joint functions perspective

Lt.col.drd. Adrian MIREA*

*Universitatea Națională de Apărare „Carol I”
e-mail: mirea.adrian82@gmail.com

Abstract

Articolul evidențiază utilitatea cadrului operațional descris de funcțiile întrunite pentru a înțelege impactul pe care o capacitate disponibilă îl are, din punct de vedere acțional, asupra operației. Totodată, acest cadru poate fi exploatat și în scopul identificării unei nevoi de capacități la nivelul grupărilor de forțe actuale, necesar în îndeplinirea misiunilor încredințate. Pentru a putea argumenta cele menționate, am avut în atenție o capacitate de asigurare a sprijinului prin foc, recent intrată în înzestrarea structurilor de forțe armate naționale – sistemele M142 HIMARS (High Mobility Artillery Rocket System). Dacă, în prima parte a articolului, am detaliat succint aspecte privind cadrul operațional descris de funcțiile întrunite, în cea de-a doua parte, am prezentat o perspectivă argumentată referitoare la impactul pe care capacitățile sistemelor HIMARS îl au asupra modului de conceptualizare a operațiilor. Scopul articolului este de a argumenta, printr-un exemplu concret, posibilitatea întrebuițării cadrului operațional descris de funcțiile întrunite pentru a înțelege întregul potențial al unei capacități existente sau de perspectivă pentru structurile de forțe armate naționale.

The article highlights the usefulness of the operational framework described by the joint functions to understand the impact that an available capability has on the operation from an actional point of view. At the same time, this framework can also be exploited for the purpose of identifying a need for capabilities at the level of the current joint force in order to be able to accomplish the assigned missions. In order to argue the above, I have focused on a fire support capability that has recently become part of the national armed forces structures - the M142 HIMARS (High Mobility Artillery Rocket System). If in the first part of the article I briefly detailed aspects of the operational framework described by the joint functions, in the second part I presented a reasoned perspective on the impact that the capabilities of HIMARS systems have on the way of conceptualizing operations. The article aims to argue, through a concrete example, the possibility of using the operational framework described by the joint functions to understand the full potential of an existing or prospective capability for national armed forces structures.

Cuvinte-cheie:

funcții întrunite; sisteme HIMARS; sprijin prin foc; cadru operațional; capacitate.

Keywords:

joint functions; HIMARS systems; fire support; operational framework; capability.

Info articol

Primit: 25 octombrie 2024; Evaluat: 18 noiembrie 2024; Acceptat: 29 noiembrie 2024; Disponibil online: 17 ianuarie 2025

Citare: Nistorescu, C.V. 2024. „Impactul noilor capacități de sprijin prin foc din perspectiva funcțiilor întrunite”.

Buletinul Universității Naționale de Apărare „Carol I”, 13(4): 86-97. <https://doi.org/10.53477/2065-8281-24-40>

© Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”

Articol cu acces deschis distribuit în conformitate cu termenii și condițiile licenței Creative Commons Attribution (CC BY-NC-SA)

Integrarea capabilităților noi de sprijin prin foc, conform programelor de înzestrare curente sau de perspectivă, impune, din punctul meu de vedere, și o înțelegere a modului în care comandantul militar poate valorifica întregul lor potențial în operație. Funcțiile luptei constituie un context util de conceptualizare a modului în care noile capabilități pot fi exploatare oportunități, conform nevoilor operaționale ale structurilor de forțe care le dețin sau le vor deține la un moment dat. Prin intermediul acestui articol, mi-am propus evidențierea unei modalități utile de înțelegere a impactului pe care îl au noile capabilități de sprijin prin foc ale structurilor de forțe armate naționale, precum și a modului în care comandantul și statul său major pot conceptualiza valorificarea noilor posibilități, oferite de acestea, în planificarea și conducerea operațiilor structurilor de forțe proprii.

Pentru realizarea acestei lucrări, am avut în vedere metoda analizei documentare, cu scopul de a selecta, a revizui și a evalua într-un mod sistematic surse publice (neclasificate) de informare. În acest fel, am urmărit ilustrarea sintetizată a unei perspective privind potențialele implicații ale integrării de noi capabilități militare la nivel național. Am considerat ca fiind suficient de relevantă abordarea influenței unui număr limitat de posibilități ale echipamentelor militare, nou intrate în înzestrare sau de perspectivă, folosind cadrul de manifestare a funcțiilor luptei, întrucât, din punctul meu de vedere, modalitatea construirii perspectivei poate fi extrapolată și la nivelul altor tipuri de echipamente, capabilități sau servicii disponibile structurilor de forțe armate naționale.

Funcțiile întrunite reprezintă un instrument, existent la dispoziția comandantului și statului său major, folosit în special pentru a asigura o abordare integrală a tuturor aspectelor specifice unei operații, precum și pentru a vizualiza activitățile specifice structurilor de forțe disponibile în cadrul operațional creat. Funcțiile întrunite sunt, practic, o descriere a capabilităților disponibile structurilor de forțe. Nevoile concrete ale grupării de forțe pentru desfășurarea unei operații sunt determinate de comandant prin prisma funcțiilor întrunite (NATO 2022a, 105). Din această perspectivă, funcțiile întrunite vin să argumenteze cerințele actuale ale unei grupări de forțe, dar și nevoia structurilor de forțe armate, de a dispune de capabilități moderne, adaptate mediului de confruntare actual.

Cadrul operațional descris de funcțiile întrunite

Atât din perspectivă NATO (NATO 2022a, 105), cât și din perspectivă națională (SMG 2011, 70; SMG 2014, 26), funcțiile întrunite vizează:

- manevra și focul întrunit;
- comanda și controlul (C2);
- informațiile;
- protecția forței;
- operațiile informaționale (INFO OPS);
- sustenabilitatea;
- cooperarea civili-militari (CIMIC).

Trebuie menționat faptul că, diferit de reglementările NATO, la nivel național sunt șapte funcții întrunite, întrucât manevra este asociată cu focul întrunit într-o singură funcție. În cele ce urmează, voi prezenta pe scurt ideile principale ale fiecărei funcții întrunite pentru a le putea aborda, în cea de-a doua parte a acestei lucrări, în interpretarea impactului potențial al unor noi capabilități.

Manevra și focul întrunit (manevra și aplicarea puterii de foc, conform doctrinei Armatei României) integrează, din perspectivă națională, așa după cum am menționat, două funcții întrunite, potrivit doctrinelor NATO. Manevra are ca scop principal obținerea unei poziții avantajoase, în raport cu inamicul, care ar permite amenințarea sau aplicarea forței asupra acestuia. La nivel operativ, manevra reprezintă procesul prin care puterea de luptă este concentrată acolo unde ar avea efect decisiv în prevenirea, dezorganizarea sau neutralizarea operațiilor inamicului (NATO 2019, 1-21). Cu toate că se manifestă, de regulă, în plan fizic, manevra poate avea efecte asupra moralului forțelor inamicului prin generarea de incertitudine, confuzie și paralizie. Focul întrunit, aplicat de structuri din două sau mai multe categorii de forțe armate, are ca scop principal influențarea capacității de luptă a inamicului. Efectele focului întrunit se manifestă, în principal, în plan fizic, însă ele pot afecta componentele psihologică și morală ale puterii de luptă, având astfel impact asupra voinței de a lupta a inamicului.

Comanda și controlul (C2), ca funcție întrunită, vizează exercitarea autorității de către comandant asupra forțelor aflate la dispoziție pentru îndeplinirea misiunii. Operațiile sunt caracterizate de o planificare și direcționare centralizată, pentru a asigura unitatea de efort, și de o autoritate de execuție descentralizată până la cel mai mic eșalon capabil să utilizeze eficient structurile de forțe. Un element reprezentativ este arhitectura de comandă și control, care, în mediul de operare actual, este dependentă de capabilitățile ce exploatează spectrul electromagnetic tot mai congestionat și mai contestat (NATO 2022b, 49).

Informațiile au rolul de a asigura o înțelegere continuă și coordonată a mediului de confruntare, venind în sprijinul comandantului prin identificarea condițiilor necesare îndeplinirii obiectivelor, prin evitarea producerii de efecte nedorite și prin evaluarea impactului acțiunii inamicului, forțelor proprii sau al altor actori asupra concepției operației. Funcția întrunită informații este un instrument esențial pentru desfășurarea procesului de luare a deciziei, deoarece integrează activitățile comandantului, statului major și elementelor de culegere pentru a genera produsele de informații necesare, rezultate ale ciclului informațional (direcționare-culegere-procesare-diseminare).

Protecția forței este o funcție orientată pe eliminarea sau diminuarea vulnerabilității personalului, echipamentelor, facilităților, operațiilor și activităților în fața potențialelor amenințări sau pericole pentru a asigura libertatea de acțiune și eficiența operațională în îndeplinirea misiunii. Protecția forței este o responsabilitate a comandanților de la toate nivelurile ierarhice, dar și o responsabilitate fundamentală

permanentă a întregului personal. Dintre aspectele reprezentative ale acestei funcții, menționez apărarea antiaeriană, apărarea CBRN (Chimică, Biologică, Radiologică și Nucleară), asigurarea genistică și securitatea operației.

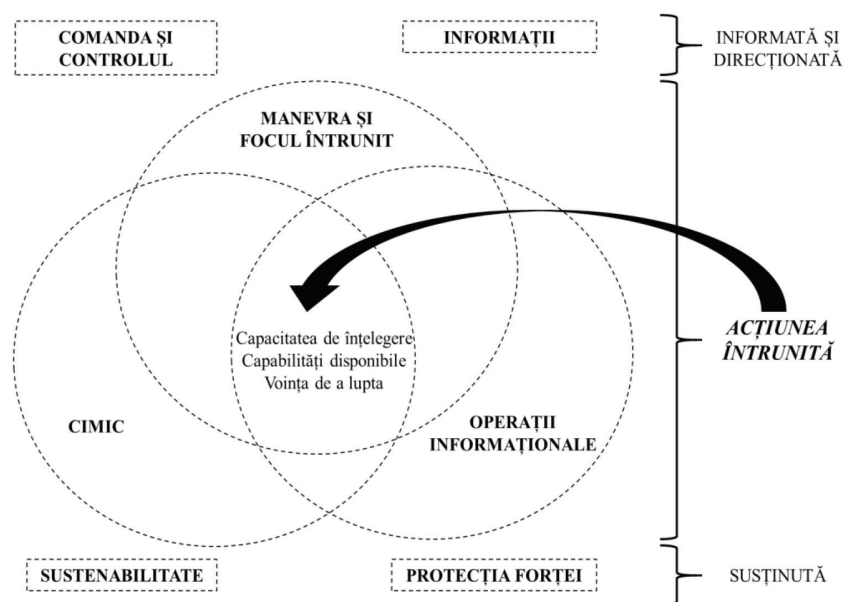
Operațiile informaționale (INFO OPS), ca funcție întrunită, integrează acele acțiuni și activități care produc efecte asupra capacității de înțelegere și de percepție, asupra voinței de a lupta și asupra capacităților entităților țintă, cu scopul de a asista îndeplinirea obiectivelor stabilite. Facilitatorii cheie ai acestei funcții includ operațiile psihologice, inducerea în eroare, războiul electronic și distrugerea fizică (SMG 2014, 33).

Sustenabilitatea privește asigurarea coerentă a suportului necesar desfășurării operației până la îndeplinirea misiunii. Acest suport vizează, în principal, asigurarea de resurse (umane și materiale), sprijinul medical și sprijinul de geniu. Reabilitarea, reprovizionarea și regenerarea elementelor forței sunt rezultate ale sustenabilității și au un rol important în menținerea nivelului necesar capacității de luptă. Gradul de sustenabilitate are impact asupra ritmului, duratei și intensității tuturor tipurilor de operații.

Cooperarea civili-militari (CIMIC) constă în coordonarea și cooperarea comandanților militari cu actori civili din zona de operații pentru îndeplinirea obiectivelor forței. Prin intermediul acestei funcții, comandantul poate crea și menține condițiile favorabile îndeplinirii misiunii proprii, exploatând avantaje de natură morală, materială sau tactică, în detrimentul inamicului. Interacțiunile civil-militari reprezintă un instrument important în atingerea obiectivelor de nivel strategic și operativ, întrucât actorii civili din zona de operații pot avea un impact asupra finalității situației conflictuale sau a crizei în desfășurare.

Prin intermediul cadrului operațional descris de funcțiile întrunite, comandantul asociază acțiunile și activitățile structurilor de forțe pentru a genera efecte, urmărind a influența capacitatea inamicului de a înțelege, nivelul de capacități disponibile acestuia, precum și voința lui de a lupta. Într-o manieră similară, activitățile și acțiunile structurilor de forțe disponibile produc efecte cu potențial de a influența capacitatea de înțelegere, nivelul de capacități și voința de a lupta, din perspectiva forțelor proprii sau a altor actori aflați în zona de responsabilitate.

Capabilitățile disponibile la nivelul structurilor de forțe definesc fiecare funcție întrunită, însă, luate separat, aceste capacități pot fi valorificate în cadrul mai multor funcții. Comandantul, pentru a-și îndeplini misiunea, poate alege dintr-o multitudine de capacități disponibile și le poate asocia sau integra în mai multe moduri pentru a îndeplini funcțiile întrunite, enumerate mai sus. El va detalia, prin ordinul de operație, modalitatea concretă de utilizare a forțelor și mijloacelor disponibile, însă acestea nu sunt exclusiv asociate unei singure funcții. O acțiune a unei forțe sau capacități disponibile poate și va fi exploatată în cadrul mai multor funcții întrunite.

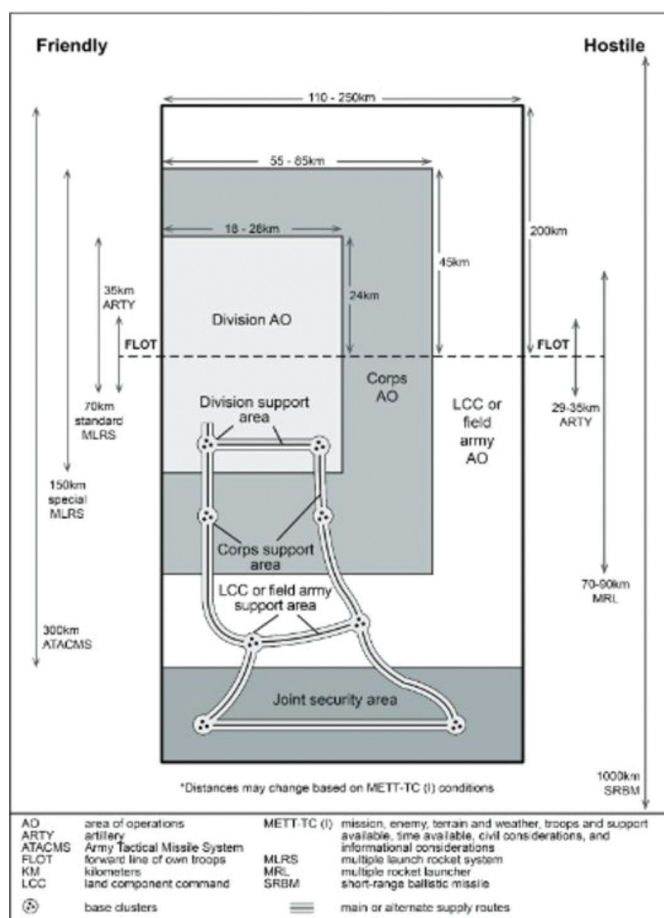

Figura 1 Cadrul acțional descris de funcțiile întrunite
Sursa: Adaptare conform AJP-01 Allied Joint Publication, 2022, p. 106.

Impactul noilor sisteme de sprijin prin foc asupra funcțiilor întrunite

Condițiile concrete în care puterea de luptă a unei forțe poate fi aplicată eficient vizează înțelegerea naturii conflictului și a contextului de manifestare a acestuia, mediul concret de operare, entitățile țintă cu amenințările existente, precum și capabilitățile disponibile structurilor proprii, ale inamicului sau ale altor actori prezenți în zona de responsabilitate.

De cele mai multe ori, posibilitățile mărite ale sistemelor moderne de sprijin prin foc sunt vizualizate că au implicații asupra cadrului geografic de manifestare a acțiunii, prin bătaia maximă superioară la care acestea pot lovi țintele – în zona de operații din adâncimea dispozitivului de luptă inamic, în zona de operații de la contact sau în zona de spate. Un exemplu în acest sens poate fi înzestrarea structurilor de forțe terestre ale Armatei României cu sisteme de tip M142 HIMARS (High Mobility Artillery Rocket System) care, în primă instanță, ne duce cu gândul la distanța maximă la care acestea pot angaja ținte – 70 km (pentru GMLRS – Guided Multiple Launch Rocket System) și 300 km (pentru ATACMS – Army Tactical Missile System). O reprezentare ilustrativă a impactului pe care bătaia maximă a sistemelor de sprijin prin foc îl poate avea asupra mediului de acțiune o regăsim în *Field Manual FM 3-0 Operations* din 2022.

Figura 2 Model doctrinar de reprezentare a dimensiunilor front și adâncime

Sursa: Field Manual FM 3-0 Operations, 2022, p. 6-8.

În această reprezentare, se poate observa influența bătăii maxime a sistemelor de sprijin prin foc (disponibile ambilor adversari) asupra conceptualizării zonei de operații la nivel operativ și tactic.

Având în vedere întreaga gamă de posibilități, oferite de sistemele HIMARS (bătaie mărită față de sistemele de artilerie pe care le-au înlocuit, precizie îmbunătățită, o varietate mai mare a munițiilor potențiale, avantajul reducerii la minimum a eventualelor efecte colaterale etc.), putem explora multiple modalități de valorificare a acestor sisteme în cadrul operațional descris de funcțiile întrunite.

Am prezentat în Tabelul nr. 1 o perspectivă personală privind înzestrarea forțelor terestre naționale cu sisteme HIMARS, unde am integrat principalele aspecte, sub forma unei analize SWOT.

Cu toate că, la nivel național, au fost achiziționate doar anumite tipuri de muniții (Defence DataBase 2024), pentru elaborarea acestei lucrări, am avut în vedere sistemele HIMARS ca platforme cu potențialul de a întrebuița toată gama de muniții disponibile unor astfel de sisteme. Un alt aspect care trebuie menționat este faptul că, în detalierea perspectivei contribuției și integrării în funcțiile întrunite a sistemelor HIMARS, am abordat și unele aspecte privind potențialul de perturbare a funcțiilor întrunite pentru un potențial inamic.

TABEL NR. 1

Analiza SWOT privind înzestrarea structurilor de forțe terestre naționale cu sisteme HIMARS

<p>STRENGTHS (Puncte tari)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sunt sisteme validate ca fiind performante în conflicte recente (Irak, Afganistan, Ucraina) - Înzestrarea cu astfel de sisteme contribuie la descurajarea unei agresiuni armate la adresa României - Au capacitatea de a sprijini prin foc atât operații întrunite, cât și operații multidomeniu - Au un grad ridicat de mobilitate, fiind transportabile, inclusiv pe cale aeriană, oferind flexibilitate crescută - Asigură un grad ridicat de interoperabilitate tehnică cu aliații, din perspectiva sistemelor de comandă și control - Sunt capabile de a executa foc pe tiparul <i>shoot and scoot</i> (trage și fugi), asigurând un grad ridicat de supraviețuire în mediul de confruntare actual - Pot angaja cu precizie ținte la distanțe considerabil mai mari decât sistemele de artilerie clasice din dotare - Folosesc sistemul avansat de comandă și control al sprijinului prin foc – IFATDS (International Field Artillery Tactical Data System) care permite planificarea, coordonarea și execuția automatizată a focului - Dispun de un sistem logistic integrat, având muniția containerizată și posibilitatea încărcării mecanizate (Forțele Terestre Române 2024) - Pot utiliza o varietate mare de muniții cu diverse tipuri de încărcături - Munițiile sunt proiectate să reducă la minimum riscul producerii de victime sau pagube colaterale - Munițiile lansate au viteză mare și o semnătură radar redusă, ceea ce le face dificil de detectat și interceptat, fiind greu de deosebit de alte muniții convenționale 	<p>WEAKNESSES (Puncte slabe)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Necesitatea alocării de resurse dedicate protecției fizice, precum și protecției antiariene/antirachetă a sistemelor HIMARS, întrucât acestea sunt ținte prioritare pentru un potențial inamic în toate tipurile de operații - Necesitatea asocierii cu sistemele HIMARS a unor platforme de război electronic și a unor radare performante, pentru a descoperi și a combate dronele, în special cele de cercetare, asigurându-le o protecție multispectrală, adaptată conflictului actual - Protecția multispectrală presupune, din punctul meu de vedere, și implementarea unor măsuri moderne, adecvate protejării acestor sisteme, precum mascarea multispectrală sau întrebuițarea de machete ori replici „convingătoare” ale sistemelor HIMARS - Bruiajul, executat de inamic în zona țăintelor, poate avea efecte asupra preciziei munițiilor (Marquardt, Bertrand și Cohen 2023) - Exploatarea sistemelor HIMARS este dependentă de asigurarea cu materiale de resort din surse externe, în special cu muniții. Acest aspect poate fi problematic în situații de criză/conflict, când cererea poate fi mare, iar repartizarea resurselor va fi prioritizată.
<p>OPPORTUNITIES (Oportunități)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Potențialul susținerii pe plan local a operativității sistemelor HIMARS, prin intermediul Aerostar S.A. Bacău (Lockheed Martin 2024) - Participarea la exerciții multinaționale, valorificând statutul României de membru în comunitatea ASCA (Artillery System Cooperation Activities) (Orjanu 2023) - Permite accesul la muniții emergente pentru astfel de sisteme (de ex.: Extended Range GMLRS, cu o bătaie maximă de 150 km și Precision Strike Missiles, cu o bătaie maximă de 499 km), inclusiv pentru muniții cu sisteme de corecție a traiectoriei imediat după lansare pentru a fi mai greu de identificat cu radarele de contrabaterie 	<p>THREATS (Amenințări)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Riscul valorificării parțiale a potențialului sistemelor HIMARS, din cauza limitărilor actualelor capacități naționale ISR (Intelligence, Surveillance and Reconnaissance/Informații, Supraveghere și Cercetare) - Reducerea în timp a eficienței operaționale a sistemelor HIMARS, ca urmare a lecțiilor identificate în conflictul ruso-ucrainean - Dezvoltarea de noi capacități sau implementarea de noi tactici, destinate contracarării efectelor sistemelor HIMARS, ca urmare a lecțiilor identificate (Newsweek 2024), (Goldstein și Waechter 2023) - Dependența de informații satelitare pentru achiziția țăintelor, dar și pentru ghidarea GPS a munițiilor, în condițiile în care există, la nivel mondial, capacități de luptă antisatelit (VPK News 2023)

Manevra și focul întrunit

Principala contribuție a sistemelor HIMARS în cadrul funcției întrunite *manevra și focul întrunit* constă în potențialul de a diminua capacitatea de luptă a structurilor de forțe ale inamicului fie în mod direct prin distrugerea diverselor echipamente militare, fie în mod indirect prin influențarea psihologică și a stării moralului trupelor inamice. Precizia munițiilor trase de sistemele HIMARS poate fi valorificată cu precădere asupra țăintelor fixe, așa cum sunt elementele de infrastructură folosite de inamic sau concentrările de forțe – pe anumite direcții de efort –, la obiective sau aflate în diverse raioane. Dacă avem în vedere varietatea de muniții (inclusiv de submuniții) (Defence DataBase 2024) care pot fi lansate de sistemele HIMARS, putem avea în vedere o gamă largă de efecte asupra inamicului venind în sprijinul direct al efortului structurilor de manevră ale forțelor proprii.

Din perspectiva inamicului, funcția *manevra și focul întrunit* este perturbată prin capacitatea sistemelor HIMARS de a executa rapid foc precis asupra țintelor de mare valoare din dispozitivul său de luptă. Astfel, prin folosirea loviturilor cu submuniții (inclusiv cu mine antiblindate) în anumite zone sau momente ale operației, se pot obține diverse efecte asupra forțelor de manevră ale inamicului, precum dezorganizarea acțiunilor ofensive, blocarea sau întârzierea introducerii în luptă a rezervelor. Menționez, aici, contribuția directă a sistemelor HIMARS în Donbas pentru blocarea ofensivei forțelor ruse pe direcția Bakhmut-Kramatorsk, din iulie 2022 (Nistorescu 2024, 79). Un alt aspect al dispunerii de sisteme HIMARS care poate perturba această funcție întrunită a inamicului este, din punctul meu de vedere, și efectul de polarizare a unor resurse de sprijin prin foc, destinate special detecției și combaterii HIMARS pe întreaga durată a operației.

O altă contribuție importantă a sistemelor HIMARS la perturbarea funcției întrunită *manevra și focul întrunit* a inamicului este eficiența ridicată a acestora în executarea focului de contrabaterie (Global Defense News 2023). Eficiența sistemelor HIMARS în astfel de situații este fundamentată pe mobilitatea ridicată, dispunerea de sistem automatizat de conducere a focului, capacitatea de a executa misiuni de foc de tip *shoot and scoot*, toate asociate cu precizia și letalitatea ridicate la țintă. Un alt avantaj în acest domeniu poate fi și dezvoltarea și întrebuințarea munițiilor cu sisteme de corectare a traiectoriei imediat după lansare, pentru a face imposibilă detecția exactă a pozițiilor de tragere cu radare de contrabaterie (Kadam 2022).

Comanda și controlul

Funcția întrunită *comanda și controlul* este îmbunătățită prin înzestrarea structurilor de forțe cu sisteme HIMARS, din mai multe puncte de vedere. Unul dintre acestea este perspectiva comenzii și controlului eficient al sprijinului prin foc, datorită exploatării sistemului IFATDS. Rapiditatea cu care se desfășoară planificarea și execuția automatizată a misiunilor de foc are implicații asupra capacității de reacție, sub forma focului de contrabaterie, împotriva sistemelor de sprijin prin foc ale inamicului, care vizează perturbarea exercitării comenzii și controlului la nivel grupare de forțe. Capacitatea de reacție poate fi valorificată și în situația combaterii țintelor de oportunitate, apărute în dinamica acțiunilor, în mod special a celor clasificate ca fiind ținte senzitive – TST (Time Sensitive Target), unde HIMARS poate reprezenta singura capabilitate eficientă existentă la dispoziția comandantului. Având în vedere funcția *comanda și controlul* din perspectiva inamicului, sistemele HIMARS s-au dovedit eficiente în special în lovirea țintelor de tip punct de comandă, perturbând astfel funcționalitatea sistemului de comandă și control de la diferite eșaloane tactice ale inamicului (BBC 2022).

Informații

Capabilitățile sistemelor HIMARS sunt integrate și asistă funcția întrunită *informații* prin contribuția la imaginea operațională, valorificând caracteristicile sistemului modern de comandă și control al focului – IFATDS și exploatănd datele și informațiile privind achiziția țintelor.

Perturbarea funcției *informații* a inamicului cu sisteme HIMARS se poate realiza prin distrugerea fizică a echipamentelor destinate transmiterii sau culegerii de date așa cum sunt, de exemplu, centrele de comunicații (Kadam 2022) sau radarele de contrabaterie (New Voice of Ukraine 2023). Exploatarea sistemelor HIMARS în cadrul unor planuri de inducere în eroare poate contribui la degradarea capacității inamicului de a înțelege situația operațională reală, prin stimularea senzorilor și furnizarea deliberată a anumitor informații, cum ar fi, de exemplu, mutarea efortului principal al grupării de forțe pe o anumită direcție prin dislocarea și folosirea unor poziții de lansare în acest scop. Pentru exemplificare, aduc în atenție rolul sistemelor HIMARS în inducerea în eroare a inamicului și atragerea atenției asupra provinciei Herson, urmată de contraofensiva din Harkov (Toroi 2024, 34).

Protecția forței

Impactul înzestrării cu sisteme HIMARS asupra funcției întrunite *protecția forței* poate fi înțeles, din punctul meu de vedere, prin prisma a două aspecte: unul pozitiv și unul negativ. Aspectul pozitiv este reprezentat, în principal, de capacitatea ridicată a sistemelor HIMARS de a combate eficient de la distanță sistemele de lovire ale inamicului, îndeosebi ale celor care reprezintă un risc ridicat la adresa structurilor de forțe proprii – așa cum sunt mijloacele tactice cu capabilități de utilizare a armelor de distrugere în masă.

Aspectul negativ ar fi, din punctul meu de vedere, necesitatea alocării de resurse suplimentare sau a unora special destinate, pentru siguranța nemijlocită și apărarea apropiată a sistemelor HIMARS, precum și pentru apărarea antiaeriană și antirachetă a acestora pe toată durata operației. Acest lucru este și o consecință a faptului că, așa după cum am precizat anterior, sistemele HIMARS disponibile unei grupări de forțe reprezintă ținte prioritare pentru orice potențial inamic.

Din perspectiva inamicului, funcția *protecția forței* este perturbată, în primul rând, de nevoia constantă de diminuare a efectelor unui potențial atac cu sisteme HIMARS, care poate avea loc la distanțe considerabile de aliniamentul de contact. Astfel, pentru protecția elementelor de infrastructură importante pentru inamic, a concentrărilor de forțe sau de resurse de orice tip ori pentru protecția altor diverse obiective din dispozitivul de luptă, inamicul va trebui să adopte unele măsuri specifice și să aloce resurse suplimentare (de război electronic sau de apărare antiaeriană și antirachetă) în vederea limitării riscului angajării cu sisteme HIMARS.

Operații informaționale (INFO OPS)

Disponerea de sisteme HIMARS la nivelul grupării de forțe și folosirea lor cu succes pe parcursul operațiilor se poate realiza în cadrul *operațiilor informaționale* pentru a impulsiona voința de a lupta și moralul trupelor proprii. Un exemplu elementar în acest domeniu este promovarea succesului acțiunilor sistemelor HIMARS în rândul forțelor proprii. Totodată, înzestrarea forțelor proprii cu sisteme HIMARS și implicațiile acestui aspect, precum împingerea concentrărilor de resurse ale inamicului la distanțe mai mari față de linia frontului, pot avea efecte

demoralizatoare asupra structurilor de forțe ale acestuia aflate în zona de operații de la contact (Kosoy 2024).

Un alt aspect, menționat și în cadrul funcției întrunite *informații* este valorificarea statutului sistemelor HIMARS, de țintă prioritară pentru inamic, în cadrul planurilor de inducere în eroare a acestuia. Contribuția sistemelor HIMARS la degradarea capacității inamicului de a înțelege situația operațională poate fi semnificativă.

Ca element caracteristic funcției întrunite *operații informaționale* din perspectiva inamicului, menționez concentrarea acestuia pe aspecte de propagandă, promovând distrugerea sistemelor HIMARS (Tass 2024) sau maniera neconvențională de întrebuițare a lor – împotriva unor persoane sau obiective civile (Avia.Pro 2022). Perturbarea acestei funcții întrunite se poate realiza, în primul rând, prin conștientizarea aspectelor menționate, urmând a implementa măsuri de contracarare sau de valorificare a lor în cadrul operațiilor informaționale proprii.

Sustenabilitate

Din punctul de vedere al *sustenabilității*, înzestrarea cu sisteme HIMARS are un impact major asupra geometriei mediului de operații. Dacă din perspectiva operațiilor proprii, principala contribuție la sustenabilitate este, din punctul meu de vedere, combaterea sistemelor de sprijin prin foc care ar putea perturba fluxul de resurse, în ceea ce privește operațiile inamicului, sistemele HIMARS au demonstrat un potențial ridicat de a afecta sustenabilitatea acestora. Bătaia maximă la care sistemele HIMARS pot angaja precis și eficient ținte a fost intens valorificată (și mediatizată) în conflictul ruso-ucrainean pentru a lovi elemente de infrastructură, raioane de concentrare a forțelor, depozite de muniții sau bazele de antrenament ale soldaților ruși (Kosoy 2024). Am putut observa astfel că înzestrarea structurilor de forțe proprii cu sisteme HIMARS poate determina o revizuire a modului de dispunere a resurselor inamicului la distanțe considerabile față de linia frontului, pentru a le scoate de sub bătaia acestor sisteme.

Cooperarea civili-militari (CIMIC)

Avantajul folosirii de muniții care urmăresc, din punct de vedere constructiv, reducerea riscului producerii de victime sau pagube colaterale poate fi exploatat în cadrul acestei funcții întrunite, pentru consolidarea suportului cauzei proprii din partea populației civile aflate în zona de operații. De altfel, populația din teritoriul ocupat de inamic poate reprezenta o sursă importantă de informații privind utilizarea de echipamente militare sau desfășurarea unor activități de către forțele acestuia, informații care pot fi exploatate, inclusiv în planificarea și executarea misiunilor de foc cu sistemele HIMARS.

În ceea ce privește perturbarea funcției întrunite *cooperarea civili-militari* a inamicului, aduc în atenție relația de proporționalitate între aceste funcții ale părților aflate în conflict. Astfel, progresele obținute prin acțiunile forțelor proprii, desfășurate în domeniul funcțional al cooperării civili-militari, consolidează această funcție întrunită în favoarea propriei cauze și, în mod evident, în detrimentul cauzei inamicului.

Concluzii

Exploatarea cadrului operațional descris de funcțiile întrunite poate fi făcută dincolo de rolul lor de bază – instrumentul comandantului militar și al statului său major, – pentru a asigura o abordare cuprinzătoare a aspectelor unei operații. Având în vedere că modul de îndeplinire a funcțiilor întrunite într-o operație reprezintă și o descriere a capacităților disponibile forței, se pot argumenta, pe baza lor, și unele nevoi noi, prin a căror soluționare se facilitează îndeplinirea misiunii, în condițiile mediului de confruntare actual.

Funcțiile întrunite pot constitui un cadru propice înțelegerii și valorificării potențialului capacităților disponibile comandantului militar, însă, totodată, aceste funcții pot fundamenta cerințele structurilor de forțe naționale, având în vedere misiunile pe care acestea le au sau le pot avea într-un anumit context. Mai mult decât atât, conceptualizând îndeplinirea funcțiilor întrunite la nivelul unui potențial adversar sau al unui alt actor prezent în zona de operații, putem avea o percepție completă asupra potențialului capacităților disponibile acestora, aspecte care pot fi valorificate atât în înțelegerea mediului de confruntare, în ansamblu, cât și în determinarea centrelor de greutate pentru entitățile vizate.

Prin exemplul folosit în cadrul lucrării – înzestrarea structurilor de forțe terestre naționale cu sisteme HIMARS –, am argumentat o modalitate utilă, din punctul meu de vedere, pentru fundamentarea modului de valorificare a unor capacități existente sau a unora de perspectivă. Totodată, în elaborarea lucrării de față, am prezentat și am argumentat o viziune referitoare la impactul înzestrării structurilor de forțe armate naționale cu sistemele HIMARS, abordând contribuția sau influența acestora în îndeplinirea fiecărei funcții întrunite în parte, cu exemple din conflictul ruso-ucrainean în desfășurare.

Referințe

- Avia.Pro.** 2022. "ВСУ показали особенность применения РСЗО Himars в условиях контрбатареинной борьбы" (*The AFU showed the peculiarity of using Himars MLRS in the conditions of counter-battery combat*). <https://avia.pro/news/vsu-pokazali-osobennost-primeneniya-rszo-himars-v-usloviyah-kontrbatareynoy-borby>.
- BBC.** 2022. "Ukraine: What are Himars missiles and are they changing the war?" <https://www.bbc.com/news/world-62512681>.
- Defence DataBase.** 2024. "M142 HIMARS multiple rocket launcher". https://defencedb.com/profile_page.php?item_id=16.
- Forțele Terestre Române.** 2024. „Sistemul de rachete cu lansare multiplă M-142 HIMARS”. <https://forter.ro/inzestrare/sistemul-de-rachete-cu-lansare-multipl%C4%83-m-142-himars>.
- Global Defense News.** 2023. "Using HIMARS Ukrainian forces destroy five Russian MSTA-S howitzers in key counter-offensive". <https://armyrecognition.com/focus-analysis-conflicts/army/conflicts-in-the-world/russia-ukraine-war-2022/using-himars-ukrainian-forces-destroy-five-russian-msta-s-howitzers-in-key-counter-offensive>.

- Goldstein, Lyle și Nathan Waechter.** 2023. "The Diplomat". <https://thediplomat.com/2023/06/china-considers-countermeasures-to-us-himars-missile-system/>.
- Kadam, Tanmay.** 2022. "Kudos HIMARS! Russian Military Experts Say US Systems Are Confusing Counter-Battery Ops By Changing Trajectory". <https://www.eurasiantimes.com/kudos-himars-russian-military-experts-say-us-systems-are-confusing-counter-battery-ops-by-changing-trajectory/>.
- Kosoy, Daniel.** 2024. "HIMARS, Ukraine's Original Game Changer." *United24 Media*. <https://united24media.com/war-in-ukraine/himars-ukraines-original-game-changer-1613>.
- Lockheed Martin.** 2024. "Aerostar and Lockheed Martin open the first European HIMARS Sustainment Centre in Romania". https://news.lockheedmartin.com/2024-05-30-aerostar-and-lockheed-martin-open-the-first-european-himars-sustainment-centre-in-romania?_gl=1*1scrj9n*_gcl_au*NDM3NzExMjQwLjE3MzEwMDcxNzc.
- Marquardt, Alex, Natasha Bertrand și Zachary Cohen.** 2023. "Russia's jamming of US-provided rocket systems complicates Ukraine's war effort." *CNN*. <https://edition.cnn.com/2023/05/05/politics/russia-jamming-himars-rockets-ukraine/index.html>.
- NATO.** 2019. *Allied Joint Doctrine for the Conduct of Operations AJP-3*. NATO Standardization Office.
- . 2022a. *Allied Joint Doctrine AJP-01*. NATO Standardization Office.
- . 2022b. *Allied Joint Doctrine for Land Operations AJP-3.2*. NATO Standardization Office.
- New Voice of Ukraine.** 2023. "HIMARS strike destroys rare Yastreb-A counter-battery radar in Russian Rear – video". <https://english.nv.ua/nation/video-of-himars-destroying-russian-yastreb-a-counter-battery-radar-in-donetsk-oblast-50436872.html>.
- Newsweek.** 2024. "Strikes on Ukraine's Most Prized Assets Raise Alarm". <https://www.newsweek.com/ukraine-russia-strikes-helicopters-abrams-bradleys-1879148>.
- Nistorescu, Claudiu-Valer.** 2024. „Asimetrii generate de noile sisteme de armament și rolul lor în obținerea succesului pe câmpul de luptă. Efectele generate de sistemul HIMARS în conflictul din Ucraina.” *Buletinul Universității Naționale de Apărare „Carol I”* 13 (3): 72-83.
- Orjanu, Gheorghică.** 2023. „HIMARS deschide uși. Artileria Armatei României a intrat în «clubul select» ASCA. SUA – rol cheie în primirea României în ASCA.” *Defense Romania*. https://www.defenseromania.ro/himars-deschide-usi-artileria-armatei-romaniei-a-intrat-in-clubul-select-asca-sua-rol-cheie-in-primirea-romaniei-in-asca_622036.html.
- SMG.** 2011. *Doctrina Armatei României SMG-103*. București: MAPN.
- . 2014. *Doctrina pentru operații întrunite a Armatei României SMG/ PF-3*. București: MAPN.
- Tass.** 2024. "Russia's strike destroys four HIMARS launchers, 35 foreign personnel in Ukraine operation". <https://tass.com/politics/1814677>.
- Toroi, George-Ion.** 2024. "A theoretical analysis of the art of deception." *Strategic Impact*, No. 2: 25-47.
- VPK News.** 2023. "The Russian Armed Forces revealed the weak points of HIMARS". https://vpk.name/en/714706_the-russian-armed-forces-revealed-the-weak-points-of-himars.html.